

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Медичний факультет
(назва факультету)

Кафедра педіатрії
(назва відділу)

Проректор з науково-педагогічної роботи
Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ
« 01 » 09 2024р

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ

Медичний факультет, курс 6
Навчальна компонента - «ПЕДІАТРІЯ»

Затверджено:
Засідання кафедри педіатрії _____
Одеський національний медичний університет

Протокол № 1 від « 29 » 08 2024 р.

Завідувач кафедри _____ (Микола АРЯЄВ.)
(підпис) (Прізвище, ім'я)

2024 р

Перезатверджено:

Засідання кафедри педіатрії

Одеський національний медичний університет

Протокол № 1 від 26 08 2025 р.

Завідувач кафедри Микола АРЯЄВ

Розробники: проф. Микола АРЯЄВ, доцент Віктор БІРЮКОВ, доцент Лариса КАПЛІНА, доцент Людмила СЕНЬКІВСЬКА, доцент Роман ПАПІНКО, доцент Максим ФЕДІН, доцент доктор філософських наук Дарія КОЛОМІЄЦЬ, асистент Вера Коропець, асистент Любов БРАТКОВА

Примітка. У разі публікації методичних розробок як самостійної друкованої праці вчена рада факультету надає рекомендацію до друку за наявності двох рецензій, одна з яких зовнішня — від рецензента іншого закладу вищої освіти.

Змістовий модуль №5 «Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів сечової системи у дітей. Екстрена допомога при основних невідкладних станах.»

Практичне заняття № 53-56

Тема 16: Диференційна діагностика інфекційно-запальних і спадкових захворювань сечової системи у дітей.

Практичне заняття № 57-59

Тема 17: Диференціальна діагностика гломерулонефритів у дітей. Хронічна хвороба нирок у дітей. Невідкладна допомога при гострому ушкодженні нирок у дітей.

Мета: Набуття здобувачем вищої освіти знань та формування елементів професійних компетентностей у галузі педіатрії з розділу нефрології:

Тема № 16 - Диференційна діагностика інфекційно-запальних і спадкових захворювань сечової системи у дітей.

Тема № 17 - Диференціальна діагностика гломерулонефритів у дітей. Хронічна хвороба нирок у дітей. Невідкладна допомога при гострому ушкодженні нирок у дітей.

Основні поняття:

Тема 16. Диференційна діагностика інфекційно-запальних і спадкових захворювань сечової системи у дітей.

Провідні клінічні симптоми та синдроми при інфекції сечової системи у дітей (цистит, пієлонефрит). Класифікація інфекції сечової системи у дітей. Клінічні варіанти перебігу при інфекції сечової системи. Диференційна діагностика найбільш поширених інфекцій сечової системи, у дітей. Тактика ведення при інфекції сечової системи у дітей. Екстрена допомога при гострій затримці сечі у дітей. Диспансерне спостереження.

Диференційна діагностика спадкових захворювань сечової системи у дітей.

Провідні клінічні симптоми та синдроми при дизметаболических нефропатіях, та спадкових тубулопатіях (фосфат-діабеті, синдромі Дебре-де Тоні-Фанконі, нирковому нецукровому діабеті, нирковому тубулярному ацидозі) у дітей. Клінічні варіанти перебігу при дизметаболических нефропатіях, та спадкових тубулопатіях. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при дизметаболических нефропатіях, та спадкових тубулопатіях. Диференційна діагностика дизметаболических нефропатій та спадкових тубулопатій у дітей. Тактика ведення при дизметаболических нефропатіях та спадкових тубулопатіях у дітей. Принципи лікування хронічної ниркової недостатності у дітей..

Тема 17. Диференціальна діагностика гломерулонефритів у дітей. Хронічна хвороба нирок у дітей. Невідкладна допомога при гострому ушкодженні нирок у дітей.

Стани, пов'язані з гематурією у дітей. Диференційна діагностика гострого

постстрептококкового гломерулонефриту у дітей. Стани, пов'язані з протеїнурією у дітей. Диференційна діагностика нефротичного синдрому у дітей. Лікування гломерулонефритів та хронічної хвороби нирок у дітей. Консервативне лікування гострого ушкодження нирок (ГУН) у дітей та покази до діалізу.

Обладнання: дитячий манекен, пацієнт відповідно до теми заняття (за наявністю).

Тривалість кожного заняття 2 години.

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, оголошення теми, мети уроку, мотивація учнів до вивчення теми).

2. Контроль опорного рівня знань:

Тема 16. Диференційна діагностика інфекційно-запальних і спадкових захворювань сечової системи у дітей.

Провідні клінічні симптоми та синдроми при інфекції сечової системи у дітей (цистит, пієлонефрит). Класифікація інфекції сечової системи у дітей. Клінічні варіанти перебігу при інфекції сечової системи. Диференційна діагностика найбільш поширених інфекцій сечової системи, у дітей. Тактика ведення при інфекції сечової системи у дітей. Екстрена допомога при гострій затримці сечі у дітей. Диспансерне спостереження.

Диференційна діагностика спадкових захворювань сечової системи у дітей.

Провідні клінічні симптоми та синдроми при дизметаболических нефропатіях, та спадкових тубулопатіях (фосфат-діабеті, синдромі Дебре-де Тоні-Фанконі, нирковому нецукровому діабеті, нирковому тубулярному ацидозі) у дітей. Клінічні варіанти перебігу при дизметаболических нефропатіях, та спадкових тубулопатіях. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при дизметаболических нефропатіях, та спадкових тубулопатіях. Диференційна діагностика дизметаболических нефропатій та спадкових тубулопатій у дітей. Тактика ведення при дизметаболических нефропатіях та спадкових тубулопатіях у дітей. Принципи лікування хронічної ниркової недостатності у дітей..

Тема 17. Диференціальна діагностика гломерулонефритів у дітей. Хронічна хвороба нирок у дітей. Невідкладна допомога при гострому ушкодженні нирок у дітей.

Стани, пов'язані з гематурією у дітей. Диференційна діагностика гострого постстрептококкового гломерулонефриту у дітей. Стани, пов'язані з протеїнурією у дітей. Диференційна діагностика нефротичного синдрому у дітей. Лікування гломерулонефритів та хронічної хвороби нирок у дітей. Консервативне лікування гострого ушкодження нирок (ГУН) у дітей та покази до діалізу.

3. Формування професійних умінь, навичок (оволодіння навичками спілкування, диспансеризація, визначення схеми лікування, лабораторні

дослідження тощо) оволодіння вміннями:

Опитування, огляд і диспансеризація хворої дитини.

1. Опитування, огляд та диспансеризація дитини з ІСШ.
  2. Невідкладна допомога при гострій затримці сечі у дітей.
  3. Огляд, огляд та диспансерне обстеження дитини з дисметаболічними нефропатіями та спадковими тубулопатіями (фосфат-діабет, синдром Дебре-де-Тоні-Фанконі, нецукровий діабет, нирковий тубулярний ацидоз) у дітей.
  4. Принципи лікування хронічної ниркової недостатності у дітей.
  5. Опитування, огляд та диспансеризація дитини з гострим постстрептококовим гломерулонефритом.
  6. Консервативне лікування гострого ураження нирок (ГПН) у дітей та показання до діалізу .
  7. Оцінка даних лабораторних та інструментальних досліджень, необхідних для діагностики та диференціальної діагностики ІСШ, спадкових захворювань сечостатевої системи, гломерулонефриту у дітей, хронічної хвороби нирок у дітей та гострого ураження нирок у дітей .
  8. Вирішення клінічних ситуаційних завдань, відпрацювання навичок огляду хворого, демонстрація та відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за списком 5, навчання та відпрацювання навичок на імітаційних моделях, тренувальні вправи з діагностики найбільш поширених захворювань сечостатевої системи у дітей.
- 4. Підведення підсумків: тестування, іспит (наприкінці модуля).**
- 5. Список рекомендованої літератури (основні, додаткові, електронні інформаційні ресурси):**

Основна:

1. Клінічна педіатрія: навчальний посібник: у 2 т. Т. 2 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 222 с.
2. Неонатологія: підручник у 3 т. / Т. К. Знаменська, Ю.Г. Антипкін, М.Л. Аряєв та ін.; за ред. Т.К. Знаменської. Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020, Т. 1. 407 с; Т. 2. 455 с.; Т 3. 379 с.
3. Педіатрія. Диференційна діагностика. Невідкладні стани. / за ред. Аряєва М.Л., Котової Н.В. Одеса: ОНМедУ, 2017. 280 с.
4. Нефрологія дитячого віку : навч. посіб. / Т. В. Стоєва, М. В. Федін, та інш.; за ред. Т. В. Стоєвої. – Одеса : Політехперіодика, 2018. – 181 с.
5. Педіатрія: навчальний посібник у 2 т. / за ред. М. Л. Аряєва, Н. В. Котової. Т.1. Неонатологія. Гематологія. Ендокринологія. Одеса: ОНМедУ, 2014. 155с.
6. Педіатрія: підручник у 2 т. / за ред. Аряєва М.Л., Котової Н.В. Т. 2. Захворювання дітей раннього віку. Пульмонологія. Алергологія. Кардіологія. Гастроентерологія. Нефрологія. ВІЛ-інфекція. Первинна медико-санітарна допомога, 2014. 312 с

Додаткова :

1. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 18 липня 2024 року № 1259
СТАНДАРТ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА
РЕАНІМАЦІЯ У ДІТЕЙ (базові та розширені заходи)
2. ЕКСТРЕНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА: НОВИЙ КЛІНІЧНИЙ
ПРОТОКОЛ (НАКАЗ МОЗ УКРАЇНИ ВІД 05.06.2019 №1269).
3. [Інфекція сечовивідних шляхів у дітей \(Клінічні рекомендації
педіатричної практики Південної Австралії\) - 2021.](#)
4. Настанова 01112. Захворювання нирок у дітей (нефротичний і
нефритичний синдром) Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd 2016-12-12
<http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm01112&format=pdf>
5. Підручник Нельсона з педіатрії, 2 томи. Видання: 21-е, формат PDF.
<http://pediacalls.com/e-books/nelson-textbook-of-pediatrics-21st-edition/> -
2019.

Електронні інформаційні ресурси :

1. <https://www.pediatrics.od.ua/>
2. <http://moz.gov.ua>
3. <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-14092021--1945-pro-zatverdzhennja-unifikovanogo-klinichnogo-protokolu-pervinnoi-medichnoi-dopomogi-integrovane-vedennja-hvorob-ditjachogo-viku>
4. <http://pediacalls.com/e-books/nelson-textbook-of-pediatrics-21st-edition/>
5. <https://www.ama-assn.org/about>
6. <https://www.facebook.com/AmericanMedicalAssociation/>
7. www.oapn.od.ua
8. www.who.int
9. <https://www.dec.gov.ua/mtd/home/>
10. <https://www.dec.gov.ua/mtd/home/>
11. <http://bma.org.uk>
12. <http://www.gmc-uk.org>
13. <http://www.bundesaerztekammer.de>
14. Міжнародна педіатрична асоціація (ІРА)
https://www.who.int/workforcealliance/members_partners/member_list/ipa/en/